

23.03.2023

Вчитель: Андрєєва Ж.В.

Тема. Поширення мистецтва: музеї, галереї, бібліотеки

Мета уроку: Ознайомитися із основними формами збереження культурної спадщини (бібліотеки, музеї, галереї); дізнатися про історико-культурні заповідники України, об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО, світові та українські художні музеї; вивчити, проаналізувати об'єкти художньо-мистецької спадщини, використовуючи мистецьку термінологію, навчитися знаходити додаткові джерела для мистецької самоосвіти; розвивати естетичний смак, ерудицію, творчу уяву.

Культурно-мистецька спадщина

- сукупність цінностей, успадкованих суспільством від попередніх поколінь, - охоплює пам'ятки високої (шляхетної) культури й водночас повсякденного народного побуту.

Розрізняється 8 видів пам'яток:

Археологічні

Портик базиліки. Херсонес

Історичні

Собор Святої Софії. Київ

Монументального мистецтва

Пам'ятник князю Володимирі. Київ

Архітектури

Колізей. Рим

Містобудування

Об'єкти науки і техніки

Вулиці та площі. Львів

Ейфелева вежа. Париж

Садово-паркового мистецтва

Версаль. Париж

Ландшафтні

Водоспад Шиипід. Закарпаття.

В Україні на державному обліку перебуває понад 152 тисячі пам'яток культурно-історичної спадщини.

Залежно від історичної та художньої цінності пам'ятки культури бувають світового, державного (національного) і місцевого значення.

У нашій країні діє декілька десятків **історико-культурних заповідників**. Ось ті, що пов'язані з мистецтвом:

«Ольвія» на Миколаївщині

«Кам'янець» на Хмельниччині

Гончарства в Опішному на Полтавщині

«Чернігів стародавній»

«Качанівка»

«Гетьманська столиця» на Чернігівщині

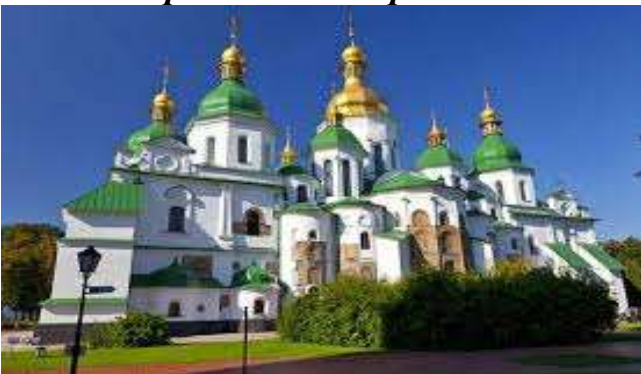
*Видатні цінності людства перелічено в **Списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО.***

До цього Списку включено такі пам'ятки України:

Софійський собор

та

Києво-Печерську лавру в Києві

Ансамбль історичного центру Львова

Резиденція митрополитів Буковини і Далмації в Чернівцях

Херсонес Таврійський

Дерев'яні церкви Карпатського регіону

Музеї

- це науково-дослідні та науково-освітні заклади, які збирають, вивчають, зберігають і популяризують пам'ятки історії, матеріальної та духовної культури.

В Україні діє понад 380 музеїв.

До художніх музеїв належать заклади, колекції та експозиції яких відображають історію і сучасний стан образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Розрізняють такі **типи музеїв**:

Музеї широкого профілю, які охоплюють живопис, графіку, скульптуру, декоративно-прикладне мистецтво

Музеї, присвячені одному з видів мистецтва, наприклад, картинні галереї

Меморіальні музеї

Історико-художні музеї

Картинна галерея як тип художнього музею відома в Європі з XVII ст. багато художніх музеїв і картинних галерей викликають значний туристичний інтерес, наприклад, Лувр, Прадо, Уффіці та інші.

Лувр

– один із найбільших художніх музеїв світу – розташовано в центрі Парижа у старовинному королівському палаці. Музей можна назвати універсальним, адже його фонди охоплюють значні географічні та часові межі (від античності до середини XX ст.).

Експонати розподілені в такі колекції: Давній Схід, Стародавній Єгипет, Стародавня Греція, Етрурія, Рим, мистецтво ісламу, скульптура, предмети мистецтва, картини, графічне мистецтво. Найвідомішими експонатами Лувру є античні скульптури «Венера Мілоська», «Ніка Самофракійська», «Джоконда» («Мона Ліза») Леонардо да Вінчі.

Галерея Уффіці

– один з найстаріших з усіх існуючих нині музеїв, розташований у серці Флоренції, італійського міста, який став колискою Ренесансу. Своїм створенням галерея зобов'язана Козімо I Медічі, який 1559 р. надав для адміністративних потреб один зі своїх розкішних палаців (арх. Дж. Базарі). Основою колекції стало зібрання картин роду Медічі, яке вважали тоді одним з кращих у світі. У галереї зберігається чимало картин італійської та інших живописних шкіл XIV -XVIII ст., зокрема шедеври Відродження геніальних майстрів пензля Боттічеллі, Рафаеля, Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Джотто, Тіціана, Караваджо, Рубенса; унікальна колекція живописних автопортретів. Галерею утворюють 45 залів із зібранням картин, розміщених у хронологічному порядку.

Прадо

– один з найбільших музеїв європейського образотворчого мистецтва, розташований в Мадриді. Будівля закладу є видатним зразком пізнього іспанського класицизму. У галереї міститься багата колекція картин XII -XIX ст., заснована на колишньому королівському зібранні. Вона розподілена на школи: італійська, фламандська, іспанська, німецька. Тут зберігаються чи не найповніші зібрання творів І. Босха, Д. Веласкеса, Ф. Гойї, Б. Мурільйо, Ф. Сурбарана, Ель Греко.

Дрезденська картинна галерея

– галерею «Старих майстрів» започаткували володарі Саксонії. У XIX ст. було споруджено сучасну будівлю галереї, що входить до ансамблю Цвінгера. Крім, власне, галереї тут розташовано ще кілька музеїв (палати зброї, порцеляни, геологи). Найвідоміше полотно галереї – «Сікстинська мадонна» Рафаеля.

Музей писанки

- архітектурна споруда музею у формі найбільшої у світі писанки стала візитівкою Коломиї. У колекції Музею писанки зібрано понад 12 тис. зразків з різних етнорегіонів України та зарубіжжя: Пакистану, Шрі-Ланки, Білорусі, Польщі, Чехії, Швеції, США, Канади, Франції, Індії.

Здавна люди цікавили книжки, тому почали створювати бібліотеки. З великою повагою їх називали "храмами мудрості".

Бібліотека

- культурно- освітній заклад, що комплектує, зберігає друковану продукцію, популяризує писемну культуру. Виконує інформаційну, освітню, видавничу функції.

Легенди донесли до нас відомості про бібліотеки стародавнього світу.

Перші бібліотеки збирали глиняні таблички з оригінальною формою письма - клинописом (Ассирія, Вавилон), потім папірусні сувої (Єгипет), а згодом - і паперові книги в монастирях, університетах. У період античності з'являється слово "бібліотека" (від гр. *biblion* - книга і *theke* - сховище) і виникають, власне бібліотеки.

Александрівська бібліотека (Єгипет)

Зберігала пам'ятки культури, що збирали звідусюди впродовж багатьох століть. Але під час війни і пожеж зібрання майже повністю було знищено, зокрема папіруси давніх єгиптян, які містили цінну інформацію про зародження людської цивілізації.

За підтримкою ЄНЕСКО почалося відродження Александрійської бібліотеки. Вона відкрилася у 2002 році. Крім бібліотечних залів у ній діють планетарій, музей, галереї, зал для незрячих людей і навіть майстерня з реставрації рукописів.

Бібліотека абатства Сант-Галлен в Швейцарії

Однією з найстаріших в Європі вважають бібліотеку абатства Сант-Галлен в Швейцарії. Бібліотека внесена до Списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО завдяки своєму унікальному інтер'єру і колекції рідкісних манускриптів. При вході можна побачити напис грецькою «Аптека душі». Цінні музичні рукописи тут публікувалися як факсиміле (точне відтворення оригіналу).

Бібліотека Конгресу США

- найбільша у світі є бібліотека. Вона містить понад сотню мільйонів одиниць 470 мовами світу, з-поміж яких чимало унікальних.

В **Україні** найбільшими вважають **Національну бібліотеку України ім. В. Вернадського**, яка входить до десяти найбільших національних бібліотек світу, **Національну парламентську бібліотеку України**, наукові бібліотеки у Львові, Одесі, Харкові, Чернівцях, Острозі тощо.

Вітчизняні бібліотеки є унікальними сховищами колосальної кількості книг, газет і журналів, нот, інших джерел інформації, які комплектують насамперед українськими виданнями. Національні бібліотеки ведуть міжнародний книгообмін з книгозбірнями багатьох країн світу.

У сучасному світі, коли відбувається цифрова революція, дедалі популярнішими стають електронні бібліотеки. Найбільшою з них заслужено визнано The Google Books (оброблено близько 20% всіх існуючих книжок, здійснюється їх переклад 480 мовами).

На звання найцифрованішої претендує **бібліотека Кембриджського університету**, яка першою має намір усі свої фонди перевести в електронний формат.

З діяльністю музеїв і бібліотек пов'язані благодійність (піклування, покровительство, спонсорство) і меценатство. Благодійність у галузі мистецтва зазвичай характеризують як меценатство.

Меценат

- *багатий покровитель наук і мистецтв, особа, що безкорисливо підтримує матеріально розвиток культури, освіти, гуманітарну сферу.*

Славнозвісні українські меценати – це люди, які підтримували фінансово українську культуру, допомагали будувати храми, опікувалися долею митців. (родини Разумовських та Терещенків)

Диференційне домашнє завдання:

Варіант А

Намалюйте плакат (формат А4, вертикальне положення) який би на вашу думку довершив інтер'єр сучасної бібліотеки. Це може бути як ілюстрація до відомої книги, так і плакат правил поведінки у бібліотеці або ж плакат-мотиватор на підтримку та розвиток дитячого читання.

Варіант В

Створіть в зошиті або в альбомі маршрут для іноземця, який приїхав на один день у Кривий Ріг із планом відвідування музеїв, бібліотек, галерей міста.

Варіант С

В зошиті написати вільне есе (7-10 речень) на одну із запропонованих тем:

- Чи вважаєте ви актуальним існування бібліотеки в еру інтернету?
- Доведіть чи спростуйте тезу "Сучасна бібліотека втратила титул "храму мудрості".

*Свої роботи надсилайте у Human
або на ел.адресу – zhannaandreeva95@ukr.net*

Успіхів!